

DOI 10.31558/2307-2318.2018.3.14

УДК 339.7

Орехов М.О., аспірант кафедри міжнародного менеджменту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Статтю присвячено дослідженню структури фінансових систем та трансформаціям, які відбуваються в них під впливом глобальної діджиталізації. В статті систематизовано існуючі підходи до визначення сутності поняття «фінансова система». Зазначено, що світова та регіональні фінансові системи складаються з двох рівнів: національних фінансових систем країн світу чи окремого регіону; та міжнародних фінансів, які відображаються у централізованих на світовому чи регіональному рівнях коштах та фінансових ресурсах. Розглянуто існуючі у вітчизняній та зарубіжних школах підходи до систематизації структурних елементів фінансових систем. За результатами аналізу трансформацій, які сьогодні відбуваються в світовій фінансовій системі, визначено нові характерні ознаки, яких вона набуває в умовах глобалізації. Доведено, що роль інформації та комунікаційних технологій набуває все більш актуального значення в сучасному глобалізованому світі.

Ключові слова: фінансові систем, діджиталізація, структура фінансової системи, трансформації.

Орехов М.О.

СТРУКТУРНЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ ФИНАНСОВЫХ СИСТЕМ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОЙ ДИДЖИТАЛИЗАЦИИ

Статья посвящена исследованию структуры финансовых систем и трансформациям, которые происходят в них под влиянием глобальной диджитализации. В статье систематизированы существующие подходы к определению сущности понятия «финансовая система». Отмечено, что мировая и региональные финансовые системы состоят из двух уровней: национальных финансовых систем стран мира или отдельного региона; и международных финансов, которые отражаются в централизованных на мировом или региональном уровнях средствах и финансовых ресурсах. Рассмотрены существующие в отечественной и зарубежных школах подходы к систематизации структурных элементов финансовых систем. По результатам анализа трансформаций, которые сегодня происходят в мировой финансовой системе, определены новые характерные признаки, которые она приобретает в условиях глобализации. Доказано, что роль информации и коммуникационных технологий приобретает все более актуальное значение в современном глобализированном мире.

Ключевые слова: финансовые систем, диджитализация, структура финансовой системы, трансформации.

Oryekhov M.O.,

STRUCTURAL TRANSFORMATIONS OF FINANCIAL SYSTEMS UNDER CONDITIONS OF GLOBAL DIGITALIZATION

The article is devoted to the study of the structure of financial systems and the transformations that occur in them under the influence of global digitalization. In the article, existing approaches to the definition of the essence of the concept "financial system" are systematized. It is noted that the world and regional financial systems consist of two levels:

national financial systems of the countries of the world or a separate region; and international finance, which are reflected in funds centralized at the world or regional levels and financial resources. Approaches to the systematization of structural elements of financial systems existing in national and foreign schools are considered. Based on the analysis of the transformations that are currently taking place in the world financial system, new characteristics are identified that it acquires in the context of globalization. It is proved that the role of information and communication technologies is becoming more and more relevant in today's globalized world.

Key words: financial systems, digitalization, financial system structure, transformation.

Розвиток світової фінансової системи, умов та форм міжнародного руху фінансових ресурсів відбувається сьогодні під впливом глобальних трансформаційних та еволюційних процесів. Фінансова глобалізація стала одним з найважливіших проявів глобальної інтеграції економічних систем і виражається у вільному русі капіталів між країнами, розвитку глобального фінансового ринку, формуванні системи наднаціонального регулювання міжнародних фінансів. Під впливом глобальної інформатизації суспільства трансформується світова фінансова система, форми взаємодії учасників фінансового ринку, стрімко розвиваються нові фінансові послуги. Стрімко поширюється в сфері глобальних фінансів використання інформаційно-комп'ютерних технологій, до основних переваг якого відносять зниження витрат на обіг; прискорення проведення платежів; уніфікацію операцій і, відповідно, нейтралізацію протиріч, що виникають з різних причин; мінімізацію можливих помилок і негативного впливу людського фактору, що досягається за рахунок автоматизації.

Таким чином, дослідження розвитку структурних трансформацій світової фінансової системи, які відбуваються під впливом формування новітньої тенденції глобального економічного розвитку – діджиталізації, що набирає стрімких обертів у всіх сферах економіки, набуває сьогодні особливого актуального значення.

Питання розвитку світового фінансового ринку досліджено в наукових працях таких вітчизняних учених, як Д.Лук'яненко, З.Луцишин, А.Поручник, Є.Савельєв, Я.Столярчук, О.Якубовський, та зарубіжних науковців та економістів: П.Баклі, І.Кругмана, Ф.Мишкіна, М.Познера, А.Ругмана, Дж.Сороса, І.Фішера, М.Фрідмана та ін.

Метою даної статті є визначення трансформаційних тенденцій, які відбуваються у структурі фірмових систем, під впливом процесу глобальної діджиталізації.

Термін "система" (з грец. — "поєднання", "утворення") найчастіше трактується як сукупність визначених елементів, між якими є закономірний зв'язок чи взаємодія.

У періодичній літературі фінансова система іноді ототожнюється з фінансовим апаратом. Так, О.Р. Романенко та С.Я. Огородник вважають, що необхідно розрізняти ці поняття, оскільки правильне визначення фінансової системи сприяє розбудові ефективної фінансової політики, націленої на економічне зростання та фінансову стабілізацію [1].

За єдиної сутності фінансових відносин існують певні особливості в створенні та використанні фінансових ресурсів. Оскільки концентрація фінансових ресурсів проводиться у відповідних грошових фондах, фінансова система визначається як сукупність окремих її ланок, що мають особливості в створенні та використанні фондів фінансових ресурсів, що зосереджені в розпорядженні держави, нефінансового сектору

економіки, певних фінансових інституцій, домогосподарств для фінансового забезпечення економічних і соціальних потреб суспільства в цілому, окремих верств населення, господарських структур, окремих громадян [2].

«Форми фінансових відносин — це виокремлені за певною ознакою складові фінансів. Сукупність цих складових визначається терміном «фінансова система», — зазначає В.М. Опарін в роботі «Фінанси (Загальна теорія)» [3].

Західна фінансова наука трактує поняття фінансової системи більш звужено. Зокрема, Зві Боді та Роберт К. Мертон зазначають, що «фінансова система включає ринки, посередників, фірми, що надають фінансові послуги, та інші інституції, з допомогою яких домогосподарства, приватні компанії та урядові організації реалізують фінансові рішення, які вони приймають» [4].

Фінансові системи держав можуть відрізнитися за своєю структурою, оскільки вони є відображенням існуючої моделі економіки, але у всіх у них є загальна ознака — це різноманітні фонди фінансових ресурсів, які різняться методами мобілізації і напрямками використання. Нині у світі налічується понад 20 різних моделей фінансових систем окремих держав.

Структура фінансової системи динамічна. У державах із перехідною економікою фінансові системи характеризуються тим, що окремі їхні ланки перебувають на стадії формування. Це насамперед фінансовий ринок, страхові фонди і страховий ринок, державний кредит, місцеві фінанси.

Базовою ланкою фінансової системи є фінанси підприємницьких структур, до якої належать фінанси як виробничої, так і невиробничої сфер. Вони обслуговують створення валового внутрішнього продукту — основного джерела фінансових ресурсів. Нині підприємницькі структури володіють 25—30 % всіх фінансових ресурсів держави.

Фінанси виробничої сфери залежно від форми власності поділяються на державні, акціонерні, колективні, індивідуальні, орендні, спільні тощо, а залежно від виду діяльності суб'єкта господарювання — на фінанси машинобудування, будівництва, сільського господарства, транспорту тощо.

Фінанси соціальної сфери, яка поділяється на фінанси освіти, охорони здоров'я, культури, оборони й інших підрозділів, характеризуються особливостями створення й використання фондів та фінансових ресурсів, зокрема наявністю поряд із власними джерелами бюджетного фінансування.

Провідне місце належить підприємствам державної форми власності, хоча із розвитком ринкових відносин питома вага підприємств недержавної форми власності зростатиме.

У процесі своєї діяльності підприємства вступають у взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання, з фізичними особами, з різними ланками фінансової системи. Фінанси підприємницьких структур пов'язані з розподільними і перерозподільними відносинами, які можна об'єднати у три групи: внутрішні, внутрішньокорпоративні й зовнішні.

Державні фінанси охоплюють: державний та місцеві бюджети; державні фонди цільового призначення; державний кредит; фінанси підприємств і організацій державної форми власності. У сфері державних фінансів грошові потоки відображають відносини перерозподілу ВВП. Переважно це зовнішні відносини. Провідне місце у державних фінансах належить бюджетам різних рівнів, які об'єднуються в Україні у зведеному бюджеті держави.

Мобілізуючи доходи до бюджету, держава впливає на фінансові можливості господарських структур і громадян, використовуючи насамперед податковий механізм

(за допомогою об'єктів оподаткування, ставок податків і пільг в оподаткуванні), а також створюючи сприятливий інвестиційний клімат для залучення зовнішніх джерел фінансування, зокрема, через надання привілеїв в імпорті, створення спеціальних економічних зон, технополісів тощо.

Деякі економісти до складу фінансової системи включають також фінанси домогосподарств [2]. До доходів домогосподарств належать доходи від продажу власного капіталу, землі, продукції підсобних господарств, доходи, одержані від здавання в оренду майна, відсотки на капітал, вкладений у цінні папери, тощо.

До видатків домогосподарств належать витрати на придбання споживчих товарів, оплату наданих послуг і виконаних робіт, формування заощаджень, купівлю цінних паперів та інші витрати.

Домогосподарства тісно пов'язані з іншими ланками фінансової системи. Так, домогосподарства отримують кошти з бюджету та від господарських структур у вигляді оплати праці та одержання безоплатних послуг від держави. Зі свого боку, домогосподарства вносять платежі до бюджету та централізованих фондів, беруть участь у формуванні і використанні страхових фондів, є суб'єктами фінансового ринку.

Сфера міжнародних фінансів відображає перерозподільні відносини на світовому рівні. Міжнародні фінансові відносини характеризують грошові потоки між суб'єктами різних країн: між урядами, між підприємствами, громадянами й урядами. Міжнародні фінансові організації вступають у взаємовідносини з урядами окремих країн з метою формування бюджету чи інших фондів цих організацій.

В своїх роботах В.М. Опарін розглядає фінансову систему з двох сторін: за внутрішньою (змістовою) структурою й організаційною будовою [3]

Близьким за змістом до цих визначень фінансової системи є її розуміння авторами підручника "Фінанси (теоретичні основи)" [5], які пишуть, що "фінансова система визначається, з одного боку, як сукупність певних сфер фінансових відносин, з іншого – різних інститутів, що забезпечують фінансування, взаємодію сфер і процес управління ними" [5].

Такої ж думки щодо фінансової системи дотримується Л. Безгубенко. «Фінансова система, – пише вона, – це сукупність відокремлених, але взаємопов'язаних між собою ланок фінансових відносин, що виникають у різних сферах виробничої та невиробничої діяльності в процесі вартісного розподілу і перерозподілу ВВП та національного доходу з метою формування, розподілу та використання фінансових ресурсів (що здійснюється у фондовій та безфондовій формах при перевазі першої) для задоволення суспільних інтересів і потреб» [6]. Це визначення вигідно відрізняється від попереднього тим, що автор не обмежується абстрактними, загальними положеннями про фінансові відносини, а конкретизує їх, показує, де, за яких обставин вони відбуваються та з якою метою вони діють.

М.І. Крупка у своїй монографії "Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України" підкреслює, що "фінансову систему можна розглядати як інфраструктуру різних фінансових інститутів, які здійснюють фінансові операції і одночасно є суб'єктами і об'єктами управління фінансами" [7]. Таке визначення фінансової системи веде до її ототожнення з фінансовою інфраструктурою (кредитно-банківськими установами, страховими компаніями, податковою системою та ін.), яка обслуговує об'єктивно наявні грошово-економічні відносини, що виникають між різними господарюючими суб'єктами, ними і державою, населенням; формуванням, розподілом і використанням різних фінансових фондів відповідно з організаційно-правовим їх оформленням, які власне являють собою ні що інше, як фінансову систему.

В.П. Кудряшов розглядає фінансову систему як "сукупність фінансових операцій, які проводяться суб'єктами фінансової діяльності з використанням певного фінансово-кредитного механізму" [8]. Фінансові операції – це лише дія відповідного органу, господарського суб'єкту (банку, страхової організації, бухгалтерії підприємства), тоді, коли система являє собою складну структуру окремих елементів, об'єктів, між якими існує відповідна взаємозалежність і зв'язок.

О.Я. Стойко та Д.І. Дема визначають фінансову систему як сукупність урегульованих фінансово-правовими нормами різних сфер фінансових відносин і фінансових установ, за допомогою яких формуються, розподіляються і використовуються централізовані й децентралізовані фонди грошових коштів [9].

Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовський та О.Б. Стародубцева визначають фінансову систему як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих частин, ланок, елементів, безпосередньо пов'язаних із фінансовою діяльністю, що сприяють її здійсненню та створюють необхідні умови для протікання фінансових процесів. Фінансова система включає органи управління фінансами, фінансово-кредитні установи, фінансові ресурси, закони, правила, норми, що регулюють фінансову діяльність [10].

Більшість зарубіжних авторів визначають фінансову систему через ідентифікацію ключових структурних елементів її апарату. Наприклад, К. Макконнелл і С. Брю характеризують фінансову систему США як таку, що включає федеральну резервну систему, до якої належить 12 національних федеральних банків, які є одночасно і центральними банками (інші країни, як правило, обмежуються одним таким банком). До цієї системи включено також комерційні та ощадні установи [11].

Таблиця 1

Систематизація підходів до визначення сутності поняття «фінансова система» (розроблено автором за матеріалами [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11])

Автори	Визначення	Сутність підходу
В.М. Опарін	«За внутрішньою структурою фінансова система є сукупністю відносно відосблених взаємопов'язаних сфер і ланок, що відображають специфічні форми і методи фінансових відносин. За організаційною будовою фінансова система – це сукупність фінансових органів та інституцій, які управляють грошовими потоками».	Автор розглядає фінансову систему як таку, що має внутрішньо-змістову якість і організаційну будову.
М.В. Грінчина, В.Б. Захожая	«Фінансова система визначається, з одного боку, як сукупність певних сфер фінансових відносин, з іншого – різних інститутів, що забезпечують фінансування, взаємодію сфер і процес управління ними».	Фінансова система розглядається відповідно до основних суб'єктів фінансових відносин держави, підприємств і населення.
Л. Безгубенко.	«Фінансова система – це сукупність відокремлених, але взаємопов'язаних між собою ланок фінансових відносин, що виникають у різних сферах виробничої та невиробничої діяльності в процесі вартісного розподілу і перерозподілу ВВП та національного доходу з метою формування, розподілу та використання фінансових ресурсів (що здійснюється у фондовій та безфондовій формах при перевазі першої) для задоволення суспільних інтересів і потреб».	Автор конкретизує складові фінансових відносин, показує, де, за яких обставин вони відбуваються та з якою метою вони відомі.

Продовження таблиці 1

О.Я. Стойко та Д.І. Дема	«Фінансова система - це сукупність урегульованих фінансово-правовими нормами різних сфер фінансових відносин і фінансових установ, за допомогою яких формуються, розподіляються і використовуються централізовані й децентралізовані фонди грошових коштів».	Автори розуміють фінансову систему через взаємодію сфер фінансових відносин та елементів фінансового апарату.
Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б.	«Фінансова система - сукупність законів, правил, норм, що регулюють фінансову діяльність і фінансові відносини держави (грошова система, система фінансових установ)».	Автори в основу визначення фінансової системи беруть не базові економічні відносини, якими є фінансові відносини, а надбудовні нормативно-правові.
М.І. Крупка	«Фінансову систему можна розглядати як інфраструктуру різних фінансових інститутів, які здійснюють фінансові операції і одночасно є суб'єктами і об'єктами управління фінансами».	Ототожнення визначення фінансової системи з фінансовою інфраструктурою (кредитно-банківськими установами, страховими компаніями, податковою системою та ін.), яка обслуговує об'єктивно наявні грошово-економічні відносини, що виникають між різними господарюючими суб'єктами, ними і державою, населенням; формуванням, розподілом і використанням різних фінансових фондів відносно з організаційно-правовим їх оформленням, які власне являють собою ні що інше, як фінансову систему.
К. Макконнелл і С. Брю	«Фінансова система – це система, що включає федеральну резервну систему, до якої належить 12 національних федеральних банків, які є одночасно і центральними банками (інші країни, як правило, обмежуються одним таким банком). До цієї системи включено також комерційні та ощадні установи».	Визначають фінансову систему через ідентифікацію ключових структурних елементів її апарату.

Розглянемо існуючі у вітчизняній та зарубіжних школах підходи до систематизації структурних елементів фінансових систем. Так, автор підручника "Гроші, банківництво і фінансові ринки" Ф. Мишкін відзначає, що «...головними складовими фінансової системи є кредитори (заощадники) і позичальники (витратники), фінансові посередники і фінансові ринки. Кредиторами і позичальниками можуть бути домогосподарства, підприємства, уряд, іноземці. Фінансові посередники – банки і небанківські фінансові установи» [11].

На думку В.М. Опаріна, за внутрішньою будовою фінансова система являє собою сукупність відносно відособлених взаємозв'язаних сфер і ланок фінансових відносин, які відображають специфічні форми й методи розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту [3]. В основу виділення цих сфер покладено рівень економічної системи: рівень мікроекономіки — фінанси суб'єктів господарювання;

рівень макроекономіки — державні фінанси; рівень світового господарства — міжнародні фінанси; забезпечуюча сфера — фінансовий ринок (рис. 1).

Ланка фінансової системи є відособленою частиною фінансових відносин. Її виокремлення проводиться за ознакою наявності або відособленого фонду фінансових ресурсів, або специфічних форм і методів фінансових відносин.

По-друге, В.М. Опарін пропонує враховувати, що фінанси — це завжди певною мірою організовані відносини — чи у законодавчій, чи в інструктивній, чи у статутній, чи у договірній формах [3].

На думку автора, кожна з цих сфер має відповідне організаційне забезпечення, кожна рівнева сфера — певний склад доходів та витрат (витрат) та свою специфічну схему організації фінансової діяльності, а фінансовий ринок — форми фінансових ресурсів та методи торгівлі ними.

Рис. 1. Сфери фінансових відносин

В.М. Опарін пропонує виділення ланок фінансової системи за ознакою наявності або відособленого фонду грошових коштів, або специфічних форм і методів фінансових відносин.

Сфера міжнародних фінансів відображає перерозподільно-обмінні відносини та централізацію ресурсів на світовому рівні. Вона складається з двох частин — міжнародних фінансових відносин та безпосередньо міжнародних фінансів. Міжнародні фінансові відносини опосередковуються через міжнародні розрахунки, які, у свою чергу, ґрунтуються на використанні двох валют і встановленні валютного курсу. Нині процеси курсоутворення, купівлі та продажу необхідних валют пов'язані з функціонуванням валютного ринку, який формує специфічну ланку міжнародних фінансів. Безпосередньо міжнародні фінанси включають дві ланки — фінанси міжнародних організацій та міжнародні фінансові інституції.

Сфера фінансового ринку охоплює кругообіг фінансових ресурсів як специфічного товару. За формою ресурсів фінансовий ринок поділяється на ринок грошей і ринок капіталів. Функціонування фінансового ринку забезпечується через відповідні інституції — банки, інституційні інвестори, фондові біржі.

Внутрішню структуру фінансової системи, відображено у роботі В.М. Опаріна, представлено на рисунку 2.

Світова та регіональні фінансові системи складаються з двох рівнів:

- національні фінансові системи країн світу чи окремого регіону;
- міжнародні фінанси, які відображаються у централізованих на світовому чи регіональному рівнях коштах та фінансових ресурсах.

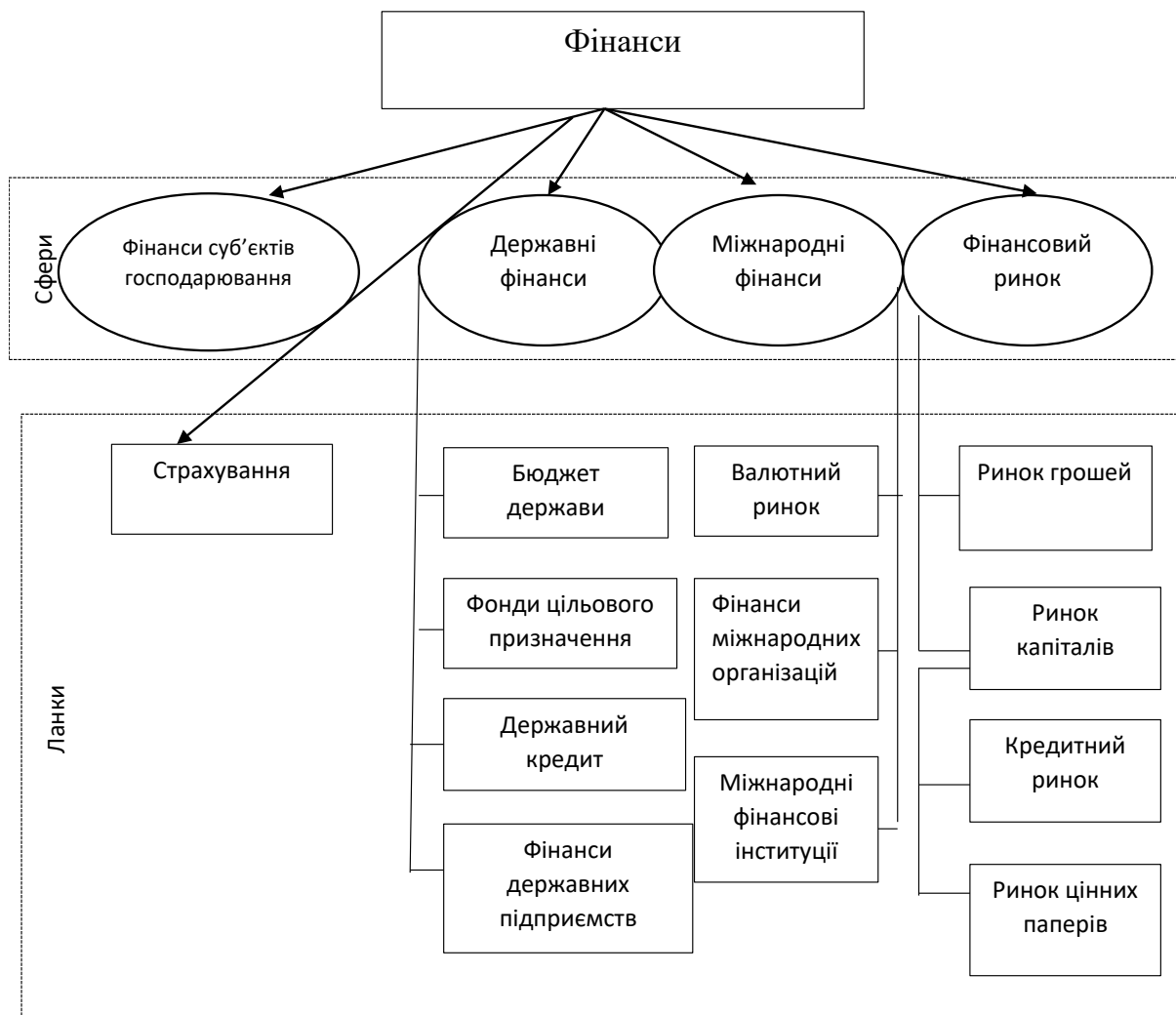

Рис. 2. Внутрішня структура фінансової системи

На думку автора, до складу міжнародних фінансів належать фінанси міжнародних організацій; міжнародні фінансові інституції, а також міжнародні валютний та фінансовий ринки (провідні банки та фондові біржі, що здійснюють операції в усьому світі чи певному регіоні).

С.І. Юрій та В.М. Федосов [13] вважають, що групування окремих суб'єктів фінансових відносин у загальну фінансову систему держави може здійснюватися за багатьма ознаками, що зумовлює дискусійність самого поняття фінансової системи та проблеми її структурування. Теоретично та методологічно сутність фінансової системи можна розглядати як за внутрішньою будовою, так і за організаційно-інституційною структурою. Обидва підходи відображені у науковій фінансовій літературі.

На думку окремих авторів, найчастіше фінансову систему структурують відповідно до форм власності – державні, недержавні фінанси, основних суб'єктів

фінансових відносин – фінанси домогосподарств, фінанси суб'єктів господарювання та фінанси держави та рівнів економічної системи – світове господарство, макрорівень, мікрорівень, субмікро-рівень [13].

Таким чином, узагальнюючи існуючі підходи до визначення поняття «фінансова система», та беручи до уваги трансформації, які відбуваються у формах та взаємодії її елементів, на наш погляд, під фінансовою системою слід розуміти сукупність фінансових ресурсів різних рівнів економічних систем (світове господарство, макрорівень, мікрорівень, субмікро-рівень), відповідних ланок фінансів за сферами (міжнародні фінанси, державні фінанси, фінанси підприємств, фінанси домогосподарств) та інституцій фінансового апарату, між якими існує закономірна взаємодія.

За результатами аналізу трансформацій, які сьогодні відбуваються в світовій фінансовій системі, в умовах глобалізації вона набуває нових характерних ознак:

по-перше, глобалізація світового ринку припускає його зростання у світовому масштабі за рахунок збільшення обороту торгівлі, кількості учасників та інструментів [14];

по-друге, процеси дерегуляції, інтеграції, та конвергенції міжнародних фінансових ринків, виникнення фінансових конгломератів, транснаціональних банків та корпорацій, що сприяли подальшій дерегуляції фінансових ринків та зменшенню впливу на них держави, заклали основи для використання фінансових ринків розвинутими країнами в якості дієвих механізмів перерозподілу світового багатства [14];

по-третє, процес інформатизації всіх сфер суспільного життя, привносить в систему світових економічних відносин принципово нові інструменти, застосування яких деякою мірою дозволяє фінансовим суб'єктам захистити себе від ризиків зміну курсів валют. З іншого боку фінансова глобалізація породжує міжнародну валютну, кредитну й фінансову нестабільність, що потребує відповідних механізмів урівноваження. При ухваленні рішення про доцільність інтегрування в систему міжнародних фінансових відносин того чи іншого інструментарію, необхідно адекватно оцінювати здатність його адаптації до реальної ринкової кон'юнктури. У зв'язку з цим найбільш важливою умовою стійкості процесу поступального соціально-економічного розвитку є упорядкованість елементів реальної і віртуальної економіки в єдину платіжну систему, що вимагає особливого підходу до аналізу складних взаємин між суб'єктами світових фінансів. Впровадження інноваційних технологій інформаційної економіки, з одного боку покликане забезпечувати безперервний, негайний і безпечний рух фінансових потоків між агентами світової економіки, з іншого – має бути економічно обґрунтованим та відповідати реальному потенціалу глобальної системи міжнародних фінансів;

по-четверте, за останні роки розвиток науково-технічного прогресу та процесу глобальної інформатизації суспільства спричинили суттєві зміни і в платіжних системах: технічному забезпеченні, технологічному удосконаленні та застосуванні нових платіжних інструментів [14]. Зростаючий попит у нових платіжних засобах диктується розвитком електронної комерції в глобальній мережі Інтернет і супроводжується здешевлення процесу обміну і зменшення витраченого на нього часу з одночасним посиленням безпеки трансакцій;

по-п'яте, комп'ютеризація та інформатизація фінансових ринків ґрунтується на широкому використанні учасниками міжнародних платіжних систем, новітніх глобальних баз даних та інтегрованих систем управління операціями [15].

Роль інформації та комунікаційних технологій набуває все більш актуального значення в сучасному глобалізованому світі. Зі зниженням витрат на збір, зберігання та обробку даних, і значним зростанням обчислювальних потужностей, «діджиталізація» перетворюється все більше і більше на окрему економічну діяльність по всьому світу. Проте темп, на якому розвивається цифрова економіка, значно варіюється від країни до країни. Деякі країни швидко опановують цифрові технології, але більшість відстають у готовності брати участь в цифровій економіці. Хоча швидкість цифрових перетворень відрізняється в країнах світу, вони представляють як можливості, так і ризики для країн на всіх рівнях розвитку. Цей вплив залежить від готовності країн, підприємств та людей скористатися перевагами діджиталізації. Світова економіка все більше піддається впливу цифрових технологій з потенційно глибокими збоями в організації промисловості, розвитку навичок, виробництві і торгівлі, що, в свою чергу, вимагатиме розробки відповідних регуляторних рамок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фінанси: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — 2-ге вид., перероб. і доп. / О. Р. Романенко, С. Я. Огородник, М. С. Зязюн, А. А. Славкова. — К.: КНЕУ, 2003. — 387 с.
2. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник. -К.: НІОС, -2000. -416 с. ББК65.261 УДК 336.01 ISBN 966-95321-5-9
3. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник – 4-те вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2007. – 240 с.
4. Боди З., Мертон Р. Финансы : пер. с англ. М. : Вильямс, 2007.
5. Фінанси (теоретичні основи): Підручник / М. В. Грідчіна, В. Б. Захожай, Л. Л. Осіпчук та ін.; Під кер-вом і за наук. ред. М. В. Грідчіної, В. Б. Захожая. — 2-ге вид., випр. і допов. — К.: МАУП, 2004. — 312 с.: іл. — Бібліогр.: с. 299-303.
6. Безгубенко, Л. М. Фінанси суб'єктів господарювання [Текст] / Л. М. Безгубенко // Фінанси : підручник / С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко, В. Г. Дем'янишин ; за ред. С. І. Юрія., В. М. Федосова. – К. : Знання, 2012. – С. 333-368.
7. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. – Львів, 2001. – С. 52.
8. Кудряшов В. П. Фінанси. Навчальний посібник. — Херсон, 2002. — 352 с.
9. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: навч. посіб. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. – К.: Алерта, 2014. – 432 с.
10. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. "Современный экономический словарь. - 6-е изд., перераб. и доп. - М." (ИНФРА-М, 2011)
11. Макконнелл К., Брю С. Экономикс. Принципы, проблемы, политика. В 2-х томах, т. II. – М.: Республика, 1992. – С. 275.
12. Mishkin F. Economics of the Money, Banking and Financial Markets. Third Edition.- 1992. P. 39-50, 157-161.
13. Фінанси [Текст]: підручник / За ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
14. Білорус О.Г. Сучасна світова фінансово-економічна криза як прояв тотальної кризи системи глобалізму / Білорус О. //Економічний часопис- XXI.- №11-12 .- 2008 // <http://soskin.info/ea/2008/11-12/zmist.html>
15. Information Economy Report, 2015. – UNCTAD. - United Nations Publications, 2015